

40 (40).
KACBERUHİ AVETİS ŞAHİNYAN'IN ANLATTIKLARI
(1908 VAN DOĞUMLU)

Memleketimiz Van çok güzeldi. Biz Çağlıpoğan'da yaşıyorduk. O çok güzel bir sokaktı; sokağın suyu her iki taraftan çağıldayarak akar ve bir havuzun içine dolardı.

Avluda ayrı ayrı yaşayan dört amcam vardı. Bir sürü hayvanımız vardı. Babam marangoz ve silahçıydı.

Ailemiz 12 kişiden oluşuyordu. Annem terziydi; iki kızı vardı. Ben Van'ı terk edene kadar bütün çocukluğumu hayaller kurarak geçirdim

Babam Avetis akıllı bir adamdı. Türklerin geldiğini duyar duymaz bizi topladı ve katliamdan önce şehri terk ettik. Babam silahlıydı. Annemi ata bindirdi; beni ve kız kardeşimi de heybenin içine yerleştirdi. Yallah! Yola düştük. Amcamın ailesi ve büyükannem de bizle birlikteydiler.

Yolda Türk toplarının sesini duymaya başlamıştık. Kayaların dibine saklanıyorduk. Ben korkudan ağlıyordum. Amcam beni bulup bana yemeğimi yedirdi. Muhacirler arkamızdan geliyorlardı. Taşların arasında insanlar uzanmıştı. Ben onları canlı sanıyordum. Meğer onlar öldürülmüşmüş, ama gömen yokmuş. Top gürlmeleri bize ulaşıyordu. Papaz bile yere düşüp ölmüş, ufak tefek eşyalarını da taşın dibinde bırakmıştı. Annem onun giysilerini aldı; götürüp Yerevan Poğos-Petros Kilisesi'ne teslim etti. Dayım yolda öldü.

Bize İngilizler ve Amerikalılar yardım ettiler. İyi yemek verdiler, giydirdiler, temizlediler ve eğitim verdiler.

Sonra Türkler Yerevan'a saldırdı: Babam 25 kişi topladı; onları silahlandırıp Türklere saldırdı. O bir takım komutanıydı; Sardarapat muharebesine katılmıştı. Eve gelir gelmez Türklere karşı savaşa katılması için yeniden çağırıyorlardı.

1932'de, sonra da 1937'de babamı milliyetçi olarak hapsedtiler. O bütün fişeklerini ve tüfeğini toprağa gömmüştü. Zavallı babamı yakalayıp Taşkent'e gönderdiler; orda da vefat etti. Bize : "açlıktan öldü" dediler.